

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIUS

SPRENDIMAS

DĖL PUBLIKACIJŲ „UŽ NUSIKALTIMUS ŽYDAMS NUTEIŠTĄ A. M. DAILIDĘ NUO KALĖJIMO IŠGELBĖJO SENATVĖ“ (INTERNETO TINKLALAPIS WWW.DELFI.LT, 2006-03-27) IR „M. MURZAI IR JO BENDRAŽYGIAMS – TŪKSTANTINĖS BAUDOS“ (INTERNETO TINKLALAPIS WWW.DELFI.LT, 2006-11-10) KOMENTARUOSE BEI PUBLIKACIJOSE „KRAUJO KLANE – GAUJOS VADEIVA“ („SEKUNDĖ“, 2006-11-23, NR. 264/3292), „JŪRA IŠPLUKDĖ RUSŲ ŽVEJUS“ („L.T.“, 2006-12-15, NR. 238), „TARP MOTINOS IR DUKTERS – PRARAJA“ („PANEVĖŽIO RYTAS“, 2007-01-05, NR. 3/3983), „ŠEIMOS KONFLIKTE – KRUVINA DRAMA“ („SEKUNDĖ“, 2007-01-08, NR. 5/3326), „KAUNE – NAUJOS GAUJŲ KARO AUKOS“ („RESPUBLIKA“, 2007-01-08, NR. 5/5058), „DURIS DUKTERS MIRČIAI PRAVĖRĖ MOTINA“ („PANEVĖŽIO RYTAS“, 2007-01-08, NR. 5/3985), „POLICIJOS VADOVYBĖS ATLAIDUMAS PRIBLOŠKĖ MERA“ („LIETUVOS RYTAS“, 2007-01-09, NR. 6/4872), „DĖL DUKTERS TRAGEDIJOS ĮTARIAMA MOTINA“ (WWW.SEKUNDE.LT, 2007-01-10), „MOTINOS NAMAI DUKRAI VIRTO PRAGARU“ („PANEVĖŽIO RYTAS“, 2007-01-10, NR. 7/3987, WWW.PANRYTAS.LT, 2007-01-10), „AIŠKĖJA KRAUPIOS KOŠMARIŠKO 17-METĖS GYVENIMO APLINKYBĖS“ (WWW.PENKI.LT, 2007-01-10), „POLICIJA – SU BAUDŽIAUNINKŲ SIELA“ („LIETUVOS RYTAS“, 2007-01-13, NR. 10/4876) PASKELBTOS INFORMACIJOS

2007 m. vasario 9 d. Nr. SPR-5
Vilnius

Prie žurnalistų etikos inspektoriaus veikianči ekspertų grupė, įvertinusi viešai paskelbtą informaciją publikacijų „Už nusikaltimus žydams nuteistą A. M. Dailidę nuo kalėjimo išgelbėjo senatvė“ (interneto tinklalapis www.delfi.lt, 2006-03-27) ir „M. Murzai ir jo bendražygiams – tūkstantinės baudos“ (interneto tinklalapis www.delfi.lt, 2006-11-10) komentaruose ir publikacijose:

„Kraujo klane – gaujos vadeiva“ („Sekundė“, 2006-11-23, Nr. 264/3292);

„Jūra išplukdė rusų žvejus“ („L.T.“, 2006-12-15, Nr. 238);

„Tarp motinos ir dukters – praraja“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-05, Nr. 3/3983);

„Šeimos konflikte – kruvina drama“ („Sekundė“, 2007-01-08, Nr. 5/3326);

„Kaune – naujos gaujų karo aukos“ („Respublika“, 2007-01-08, Nr. 5/5058);

„Duris dukters mirčiai pravėrė motina“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-08, Nr. 5/3985);

„Policijos vadovybės atlaidumas pribloškė merą“ („Lietuvos rytas“, 2007-01-09, Nr. 6/4872);

„Dėl dukters tragedijos įtariama motina“ (www.sekunde.lt, 2007-01-10);

„Motinos namai dukrai virto pragaru“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-10, Nr. 7/3987, www.panrytas.lt, 2007-01-10);

„Aiškėja kraupios košmariško 17-metės gyvenimo aplinkybės“ (www.penki.lt, 2007-01-10);

„Policija – su baudžiauninkų siela“ („Lietuvos rytas“, 2007-01-13, Nr. 10/4876);

n u s t a t ė:

1. Publikacijų „Už nusikaltimus žydams nuteistą A. M. Dailidę nuo kalėjimo išgelbėjo senatvė“ (internetinio tinklalapio www.delfi.lt, 2006-03-27) ir „M. Murzai ir jo bendražygiams – tūkstantinės baudos“ (internetinio tinklalapio www.delfi.lt, 2006-11-10) komentaruose yra kurstoma diskriminacija dėl tautybės, nes žydai išskiriami tautiniu pagrindu kaip žmonių grupė, kurios atžvilgiu raginama smurtauti. Neigiamos asmeninės žmogaus savybės – godumas, nejautrumas bei konkretūs istoriniai nusikaltimai siejami ne su konkrečia asmenybe, o su tauta. Tokia pozicija formuoja neigiamą požiūrį į visą tautą, skatina netoleranciją, konstitucinių vertybių negerbimą. Publikacijų komentaruose esanti informacija atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 10 punkte (2003-11-19 redakcijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 9 punkte) numatytą kriterijų.

2. Publikacijos „Kraujo klane – gaujos vadeiva“ („Sekundė“, 2006-11-23, Nr. 264/3292) ir „Kaune – naujos gaujų karo aukos“ („Respublika“, 2007-01-08, Nr. 5/5058) yra iliustruotos nuotrauka, vaizduojančia nužudytą žmogų. Toks mirusio žmogaus kūno rodymas nebuvo reikalingas jo tapatybei nustatyti. Publikacijose esanti informacija (nuotrauka) atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytą kriterijų.

3. Publikacija „Jūra išplukdė rusų žvejus“ („L.T.“, 2006-12-15, Nr. 238) yra iliustruota nuotrauka, vaizduojančia žuvusio žmogaus kūną. Toks mirusio žmogaus kūno rodymas nebuvo reikalingas jo tapatybei nustatyti. Publikacijoje esanti informacija (nuotrauka) atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytą kriterijų.

4. Publikacijos „Policijos vadovybės atleidimas pribloškė merą“ („Lietuvos rytas“, 2007-01-09, Nr. 6/4872) ir „Policija – su baudžiauninkų siela“ („Lietuvos rytas“, 2007-01-13, Nr. 10/4876) yra iliustruotos erotinio pobūdžio nuotrauka, skatinančia lytinį geismą. Publikacijose esanti informacija (nuotrauka) atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytą kriterijų.

5. Publikacijose „Šeimos konflikte – kruvina drama“ („Sekundė“, 2007-01-08, Nr. 5/3326), „Duris dukters mirčiai pravėrė motina“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-08, Nr. 5/3985) skelbiami nukentėjusios nepilnametės asmens duomenys (vardas, pavardė, amžius, mokyklos pavadinimas), pagal kuriuos galima nustatyti jos asmens tapatybę. Nurodoma, kad nepilnametė anksčiau bandė žudyti. Neigiamų socialinių reiškinių (konfliktai šeimoje, bandymas žudyti) kontekste pateikta nepilnametės nuotrauka. Pateikiant šiuos duomenis apie nepilnametę yra pažeidžiami jos interesai. Publikacijose esanti informacija atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 5 punktuose numatytus kriterijus.

6. Publikacijoje „Dėl dukters tragedijos įtariama motina“ (www.sekunde.lt, 2007-01-10) skelbiami nukentėjusios nepilnametės asmens duomenys (vardas, pavardė, amžius), pagal kuriuos galima nustatyti jos asmens tapatybę. Pateikiant šiuos duomenis apie nepilnametę yra pažeidžiami jos interesai. Publikacijoje esanti informacija atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose numatytus kriterijus.

7. Publikacijoje „Motinos namai dukrai virto pragaru“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-10, Nr. 7/3987, www.panrytas.lt, 2007-01-10) skelbiami nukentėjusios nepilnametės asmens duomenys (vardas, pavardė, amžius), pagal kuriuos galima nustatyti jos asmens tapatybę. Nurodoma, kad nepilnametė anksčiau bandė žudyti. Pateikiama informacija, kad nepilnametė šeimoje kentė smurtą, brolio seksualinį priekabiavimą, buvo verčiama susitikinėti su motinos parinktais vyrais. Pateikiant šiuos duomenis

apie nepilnametę yra pažeidžiami jos interesai. Publikacijoje esanti informacija atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose numatytus kriterijus.

8. Publikacijoje „Tarp motinos ir dukters – praraja“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-05, Nr. 3/3983) neigiamų socialinių reiškinių (konfliktai šeimoje, smurtas, vertimas susitikinėti su motinos parinktais vyrais, bėgimas iš laikinųjų vaikų globos namų) kontekste pateikta nepilnametės nuotrauka. Nurodyti jos vardas, pavardė, amžius, mokyklos pavadinimas, klasė. Pateikiant šiuos duomenis apie nepilnametę yra pažeidžiami jos interesai. Publikacijoje esanti informacija atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 ir 5 punktuose numatytus kriterijus.

9. Publikacijoje „Aiškėja kraupios košmariško 17-metės gyvenimo aplinkybės“ (www.penki.lt, 2007-01-10) skelbiami nukentėjusios nepilnametės asmens duomenys (vardas, pavardė, amžius), pagal kuriuos galima nustatyti jos asmens tapatybę. Nurodoma, kad nepilnametė šeimoje kentė smurtą, brolio seksualinį priekabiavimą, buvo verčiama susitikinėti su motinos parinktais vyrais. Pateikiant šiuos duomenis apie nepilnametę yra pažeidžiami jos interesai. Publikacijoje esanti informacija atitinka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose numatytus kriterijus.

Žurnalistų etikos inspektorius, remdamasis ekspertų grupės išvadomis, vadovaudamasis Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 1, 2 ir 3 punktais,

n u s p r e n d ė:

1. Administracine tvarka nubausti viešosios informacijos rengėjus už Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimų nesilaikymą paskelbiant informaciją publikacijose „Šeimos konflikte – kruvina drama“ („Sekundė“, 2007-01-08, Nr. 5/3326), „Duris dukters mirčiai pravėrė motina“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-08, Nr. 5/3985), „Dėl dukters tragedijos įtariama motina“ (www.sekunde.lt, 2007-01-10), „Motinos namai dukrai virto pragaru“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-10, Nr. 7/3987, www.panrytas.lt, 2007-01-10), „Tarp motinos ir dukters – praraja“ („Panevėžio rytas“, 2007-01-05, Nr. 3/3983), „Aiškėja kraupios košmariško 17-metės gyvenimo aplinkybės“ (www.penki.lt, 2007-01-10).

2. Įspėti viešosios informacijos rengėjus, kad publikacijų „Už nusikaltimus žydams nuteistą A. M. Dailidę nuo kalėjimo išgelbėjo senatvė“ (interneto tinklalapis www.delfi.lt, 2006-03-27) ir „M. Murzai ir jo bendražygiam – tūkstantinės baudos“ (interneto tinklalapis www.delfi.lt, 2006-11-10) komentarai ir publikacijos „Kraujo klane – gaujos vadeiva“ („Sekundė“, 2006-11-23, Nr. 264/3292), „Kaune – naujos gaujų karo aukos“ („Respublika“, 2007-01-08, Nr. 5/5058), „Jūra išplukdė rusų žvejus“ („L.T.“, 2006-12-15, Nr. 238), „Policijos vadovybės atlaidumas pribloškė merą“ („Lietuvos rytas“, 2007-01-09, Nr. 6/4872), „Policija – su baudžiauninkų siela“ („Lietuvos rytas“, 2007-01-13, Nr. 10/4876) pagal pateiktos informacijos turinį viešai paskelbti pažeidžiant Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies reikalavimą.

3. Išsiųsti sprendimo kopiją laikraščių „Sekundė“, „Panevėžio rytas“, „Lietuvos rytas“, „Respublika“, „L.T.“, vyriausiesiems redaktoriams, interneto tinklalapių <http://www.sekunde.lt/>, www.panrytas.lt, <http://www.penki.lt/>, www.delfi.lt įkūrėjams (valdytojams). Apie priimtą sprendimą informuoti kitas visuomenės informavimo priemones, viešosios

informacijos rengėjų bei skleidėjų veiklos reglamentavimo ir savitvarkos institucijas, Lietuvos žurnalistų sąjungą, Lietuvos žurnalistų draugiją.

4. Viešai paskelbti sprendimą „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos interneto tinklalapyje.

Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimai per 30 dienų nuo jų paskelbimo gali būti skundžiami teismui.

Žurnalistų etikos inspektorius

Romas Gudaitis